

"Grito de Baire" och den 24 februari 1895: Början på det Nödvändiga Kriget

"Grito de Baire" och den 24 februari 1895: Början på det Nödvändiga Kriget

Med anledning av att det är 130 år sedan kubanerna inledde sitt första självständighetskrig publicerar vi nedanstående artikel av Henric Hernandez. Artikeln har tidigare varit publicerad i "Tocororo Cubano".

Introduktion

Den 24 februari 1895 markerade början på det sista och avgörande kriget för Kubas självständighet från det spanska styret. Känt som Det Nödvändiga Kriget (Guerra Necesaria), organiserades detta uppror av José Martí, som lyckades samordna ett samtidigt uppror på flera platser i ön. Även om konflikten historiskt har benämnts som "Grito de Baire", är det viktigt att förstå att detta inte var den enda eller den första platsen där kubanska patrioter reste sig mot den spanska kolonialmakten.

Bakgrund till upproret

Efter det misslyckade Tioårskriget (1868-1878) och det efterföljande Lilla Kriget (1879-1880) insåg de kubanska självständighet för kämparna att endast ett välorganiserat uppror med logistiskt stöd, både inom och utanför Kuba, kunde säkerställa självständighet. Martí, genom Kubanska Revolutionspartiet (PRC), enade olika självständighetsgrupper och organiserade ett samordnat uppror för att undvika tidigare misstag, särskilt bristen på koordinering och strategiskt stöd.

Upproret var planerat att ske simultant i flera kubanska provinser. Hemliga order gavs till Mambís-ledare att inleda resningen den 24 februari 1895 i sina respektive regioner. Dock utvecklades upproret inte enhetligt på grund av olika komplikationer, däribland spansk övervakning och splittring inom de revolutionära styrkorna.

Upprorets utbredning i olika regioner

Perioden mellan 1878 och 1895, känd som Den Fruktbara Vapenvilan (Tregua Fecunda), präglades av många försök till uppror mot det spanska styret. Även om de mest framträdande var Lilla Kriget (1879-1880) och Konspirationen i Manganesefreden (1890), nämner vissa historiker att det fanns över 300 uppror och konspirationer i olika delar av ön. Majoriteten av dessa försök krossades dock innan de kunde utvecklas fullt ut eller saknade den samordning och de resurser som krävdes för att upprätthålla striden. Trots detta visar dessa försök det kubanska folkets orubbliga vilja att uppnå självständighet.

Även om termen Grito de Baire har blivit allmänt använd, begränsades inte upproret till denna plats utan spred sig till flera delar av ön. På vissa platser inträffade upproret även före Baire.

Bland de första platserna där resningen ägde rum kan nämnas:

Ibarra (Matanzas): Under ledning av Juan Gualberto Gómez och Antonio López Coloma inleddes ett av de första upproren. Dock undertrycktes det snabbt av spanska trupper.

Bayate (nuvarande Granma): Bartolomé Masó ledde upproret här, vilket gjorde det till ett av de mest framgångsrika i östra Kuba.

Guantánamo: Pedro Agustín Pérez stod i spetsen för resningen i denna region och lyckades motstå de första attackerna från de spanska trupperna.

Holguín: Upproret stöddes av mambís-officerare som José Miró Argenter, även om de stod inför stora svårigheter på grund av den starka spanska militära närvaron.

"Grito de Baire 1895". Från: Escambray

Varför kallas det "Grito de Baire"?

Namnet "Grito de Baire" har historiskt använts för att referera till början av självständighetskriget eftersom denna stad, belägen i nuvarande Santiago de Cuba, blev en symbolisk utgångspunkt för upproret. I Baire var upprorsplaneringen välorganiserad och lyckades etablera sig, vilket gjorde det möjligt för revolutionärerna att utvidga konflikten i östra Kuba.

Utöver den taktiska betydelsen av Baire, användes dess namn också av historieskrivare och självständighetsrörelsen för att skapa ett enande symbol för upproret. Martí och andra ledare behövde en central punkt att referera till, och Baire blev den symboliska platsen, även om det inte var den första platsen där upprorsmännen tog till vapen.

Konsekvenser och krigets utveckling

Trots initiala motgångar lyckades upproret konsolideras tack vare de revolutionära styrkornas organisation. Martí, tillsammans med Máximo Gómez och Antonio Maceo, utformade den militära och politiska strategin för kriget, vilket säkerställer stöd både inom och utanför Kuba. Konflikten varade fram till 1898, då USA:s intervention förändrade krigets dynamik och ledde till den slutliga spanska kapitulationen, men också till en amerikansk ockupation av Kuba.

Den 24 februari 1895 blev inte bara dagen då kampen för självständighet återupptogs, utan också en symbol för det kubanska folkets motståndskraft och beslutsamhet att uppnå suveränitet.

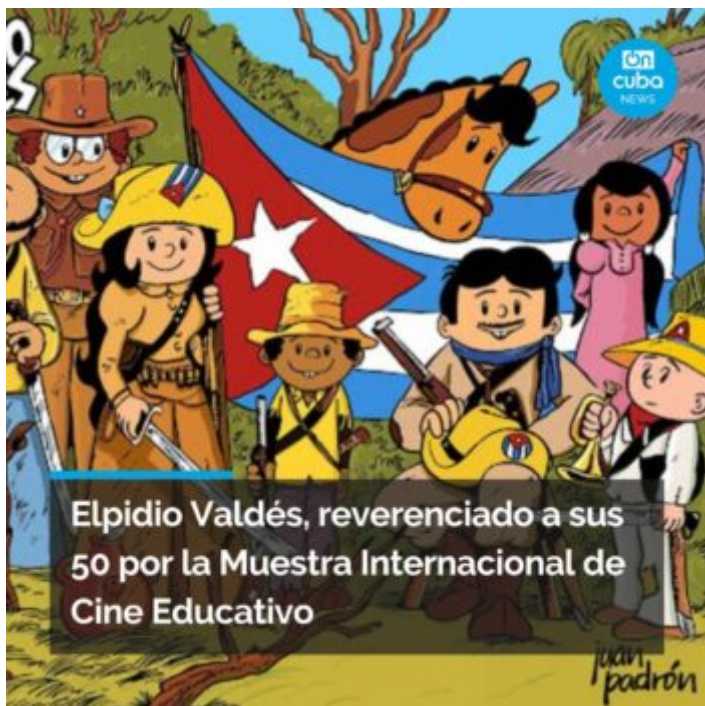
Slutsats

Grito de Baire var mer än en enskild händelse; det representerade den kubanska frihetskampens återuppståndelse. Även om det inte var den första platsen där upprorsmännen reste sig, blev dess symboliska betydelse och taktiska framgång avgörande för revolutionens utveckling. Den 24 februari 1895 är för alltid inskriven i historien som dagen då självständighetskampens låga tändes för gott, och Kuba tog de sista stegen mot sin frihet.

Anteckningar

Det är möjligt att siffran 300 syftar på mindre incidenter, konspirationer eller lokala rörelser som inte är väl dokumenterade i de mest kända källorna. Utan en specifik källa som bekräftar denna siffra, är det svårt att fastställa det exakta antalet uppror under denna period.

Vad betyder "mambises"?

Den populära seriefiguren Elpidio Valdés symboliserar mambiserna. Jaun Padrón

Termen mambises syftar på de kubanska självständighetskämparna som stred mot det spanska kolonialväldet mellan 1868 och 1898. De var gerillasoldater som använde sig av okonventionell krigföring för att bekämpa en överlägsen spansk armé.

Ursprung av ordet "mambí":

Filippinerna: Vissa källor menar att termen kommer från Juan Mambí, en filippinsk rebell som kämpade mot Spanien under 1800-talet. Spanska soldater började därefter kalla kubanska rebeller "mambises".

Dominikanska republiken: Andra menar att termen togs till Kuba av dominikanska revolutionärer som kämpade under Tioårskriget (1868-1878).

Först ett nedsättande ord, sedan en hederstitel: Spanjorerna använde ordet "mambí" som en förolämpning, men kubanska frihetskämpar tog det till sig och gjorde det till en hedersbeteckning.

Idag används termen mambí fortfarande i Kuba för att referera till modiga och patriotiska människor.

Henric Hernandez, Tocooro Cubano 250222 (ZT)

[El Grito de Baire y el 24 de febrero de 1895: Inicio de La Guerra Necesaria](#)

Jordbruksstöd till Kuba!

Svensk-Kubanska Föreningen i projekt för jordbruksstöd till Kuba!

Det sker i samarbete med vår tyska systerorganisation Cuba Si.

Bidrag skickas till Swish 123 182 37 72 eller pg 235715-0 Märk med ?Cuba Si?.

